

[Hanne Reintoft.]

at lønstigningerne holdt sig inden for rimelige rammer, og det havde de så sandelig ret i. Men det understreger jo mere end meget andet, at det var et meget dårligt mæglingsforslag for arbejderne.

Jeg tror, det forholder sig nøjagtig ligesådan med prisloven. Mens forslaget er til behandling her i tinget, så klager man, så presser man på for at få en endnu mere fordelagtig lov for monopolerne og for det store erhvervsliv. Når lovforslaget først er vedtaget, skal det nok vise sig, at både grossererne, industrifolk og håndværksfirmaer med deres meget bundne fortalere her i tinget nok skal vise sig at være ganske tilfredse.

Den måde, lovforslaget er udformet på, viser med al tydelighed, at hensigten er at opsøge enhver lønfremgang, der måtte opstå på arbejdsmarkedet. Alene det forhold, at lovforslaget blev omgærdet med den dybeste hemmelighedsfuldhed, indtil mæglingsforslaget var vedtaget, viser, at regeringen ønskede at true fagbevægelsen til at vise tilbageholdenhed, og desværre lod dens leder sig jo også true.

I lovforslagets bestemmelse om, at overenskomstsmæssige og fælles lønstigninger kan indregnes i priserne, ligger der også en trussel. Med prisloven i hånd ønsker regeringen at slå to fluer med ét smæk, dels at forsøge at bremse lønfremgangen på arbejdspladserne, dels at sikre højere profitter til erhvervslivet.

Et par ting i behandlingen af dette lovforslag burde kunne vække forundring. For det første at Landbrugsrådets præsident med følge er så utilfreds, men selvfølgelig er det svært på nogen måde at stille storlandbrugerne tilfreds. For det andet — og det er vel nok mere bemærkelsesværdigt — er socialdemokratiet og dets bindestregsparti SF jo faktisk gået ind for samme tankegang som regeringen, nemlig at lønstigninger skal betales gennem højere priser. Havde man kunnet få sine beskedne ændringsforslag presset igennem, var man jo gået på galejen. De ændringsforslag, det socialdemokratiske mindretal har stillet, støttet af SF, hvor det kræves, at også aftaler om lønforhøjelser inden for minimallønsmrådet skal kunne give anledning til prisstigninger, forekommer mig højst besynderlige. Mener socialdemokratiet og SF virkelig, at de lønforbed-

ringer, der opnås gennem aktiv indsats på arbejdspladserne eller ved aftaler mellem arbejdsgiver og arbejdere eller deres faglige organisation, skal betales af arbejderne gennem højere priser? Hvis det er tilfældet, må man sige, at al klassebevidst fornuft er hørt op, men jeg skal da også indrømme, at jeg ikke tillægger nogen af de to partiers ledere meget af den vare.

Det burde være nødvendigt at give kurser i de mest elementære forhold mellem løn, pris og profit, men det er åbenbart alligevel nødvendigt. Reale lønforbedringer opnås ikke gennem skjulte aftaler om prisforhøjelser, hvis lønningerne stiger. Det er ikke blot naivt at tro, at arbejdsgiverne selv vil give lønforhøjelser, hvis de kan indregnes i priserne; lønfremgang opnås nu engang kun ved aktiv indsats fra arbejderne selv, og vi har i de senere år set, at en sådan aktiv indsats ude i Europa har givet ganske betydelige lønforbedringer.

Det er direkte arbejderfjendsk at lovgive ud fra den anden teori; for hvordan kommer det til at virke på de grupper, der intet opnår? De får ikke del i lønfremgangene, men skal alligevel betale de forhøjede priser. Der er grupper, som traditionelt er mere aktive i kampene på arbejdspladserne end andre, og der er grupper, som i kraft af deres arbejdes betydning og andre forhold, f. eks. en bedre organisation, bedre er i stand til at føre aktiv kamp mod arbejdsgiverne. Disse grupper vil altid ligge i den bedste ende rent lønmæssigt, og det vil de også gøre trods alle forsøg på at knægte deres ret til aktionere. De vil kunne skaffe sig i hvert fald nogenlunde kompensation også for denne regerings forsøg på at udhule deres løn.

Men der er andre grupper, der ikke har de betingelser eller ikke har forstået at udnytte dem fuldt ud. De vil som altid komme bagefter, og de vil efter dette lovforslag, også efter socialdemokratiets af SF støttede ændringsforslag igen komme i klemme. Dels opnår de ikke selv den gennemsnitlige lønfremgang, dels rammes de af de prisstigninger, der følger lønstigningerne for de stærkes område.

Før og under overenskomstforhandlingerne var det god tone i alle partier at tale de lavtlønnedes og kvindernes sag. Som så ofte før viste det sig at være tom snak. Mæglingsforslaget løste ikke lavtlønsproble-